

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVIII.

SĚ PŔENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancoate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

N°. 69.

Mercuri, Joi 28 Martie (9 Aprilie)

1885.

Nou abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amici și sprijinatori ai foiei nŭstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
„ șese „ 6 „
„ unŭ an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 9 francoi } în anŭ sŭu în hăr-
„ șese „ 18 „ } tiă cu adausul a-
„ unŭ an 36 „ } giului.

Rugămŭ pe domniŭ abonentŭ, ca sŭ binevoiascŭ a-și reînoui de cu vreme abonamentulŭ, ca sŭ nu se întrerupŭ expedițiunea țiarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Cuvinte și fapte.

Brașovŭ, 27 Martie 1885.

I.

Organulŭ principalŭ alŭ Sașilorŭ din Transilvania, după ce ni-a făcutŭ în vr'o doui numeri o bogată, dar totŭ-odatŭ și alŭsă colecțiune de enunțări și de espectoratiuni din foile maghiare oficiose, semioficiose și opoziționale, aduce unŭ articolŭ de fondŭ sub titlulŭ de susŭ în numŕulŭ sŭu dela 4 Aprilie, care articolŭ din cauza importanței lui îlŭ reproducemŭ în traducere. Eatŭ'lŭ:

„Când ôre va vesti sunetulŭ clopotelorŭ în țiu de Pașci tuturorŭ cetățenilorŭ acestei țeri, fără deosebire de naționalitate, cetățenilorŭ maghiari ca și nemaghiari, învierea din nôptea maniei de domniă și de apăsare?

„Furtuna cea furiôsă și vŕejitôre, ce a provocatŭ o legitimă apŕerare a adunării comitatense din Sibiu și Bistrița-Năsŕudŭ în contra importunelorŭ reuniuni de maghiarizare, ne arată destulŭ de lămuritŭ, că timpulŭ acestei învieri interne este într'unŭ viitorŭ depărtatŭ. Cetitorii noștri au avutŭ ocaziune a se convinge din vocile țiaristice maghiare, ce noi le-amŭ comunicatŭ, despre straniile erupțiuni de furiă. Adversarii noștri publiciști nici nu se încercŭ măcarŭ a da o esplanare obiectivă și liniștită. Colegii noștri maghiari, fără deosebire, de scriu în limba maghiară sŕu germană, se ferescŭ de bogatulŭ materialŭ de fapte grămăditŭ în adresa adunării comitatense din Sibiu.

„Tufișulŭ de vorbe, ce a crescutŭ atât de buiaçŭ în pădurea țiaristice maghiare din cauza rezoluțiunii comitatului Sibiului, dovedește din destulŭ, că o discuțiune este absolutŭ cu neputință. Dacă noi ne plângemŭ de maghiarizare, colegii noștri maghiari vorbescŭ de ură asupra maghiarismului. Dŕcŭ citămŭ fapte, ei le ignorŕeză și lansŕzŭ discuțiunea pe terenulŭ declamațiunii gôle. Ei nu caută sŕ vadŭ, dacă faptele comunicate în adresa comitatului sibiianŭ suntŭ adevŕrate și — dŕcŭ nu — pentru ce nu suntŭ adevŕrate. Este ôre corectŭ, că directorulŭ silvanalŭ din Clușiu Girsik, a provocatŭ pe angajații silvanali de sub direcțiunea sa sŕ-și maghiarizeze numele? Suntŭ corecte dispozițiunile citate din statutele reuniunilorŭ de cultură maghiară, în urma cărora naționalitățile nemaghiare suntŭ obiectulŭ activității acestorŭ reuniuni? Frații noștri maghiari socotescŭ tôte întrebările acestea de vedemne de răspunsŭ. Ei negŕ tendințele de maghiarizare față cu tôte faptele acestea și ne încercŭ le minciunŭ. Asta este firesce lucrulŭ celŭ mai comodŭ, darŭ nu duce la nici o înțelegere. În înăă cu frazele lorŭ totŭ mai tare turnulŭ babilonului, cu care popôrele acestei țeri totŭ mai puțin se potŭ înțelege.

„La acŕsta se mai adauge pasiunea ridicată la potența cea mai înaltă a adversarilorŭ noștri publiciști, care pasiune are sŕ copere lipsa de obiectivitate și în sine este neadevŕrată. Dŕcŭ esaminămŭ mai cu temeiŭ cauzele acestorŭ erupțiuni, atunci nu ne vomŭ putŕ feri de impresiunea, că acŕstă pasiune nu este veritabilă, ci artificială și că sŕmŕnă fôrte tare cu patosulŭ teatralŭ.

„Noi celŭ puținŭ nu putemŭ admite, că colegii noștri maghiari au perdutŭ cu desevŕșire sŕmțemŕntulŭ pentru dreptŭ și nedreptŭ. Ei, cari au unŭ sŕmțŭ atât de finŭ pentru cea mai mică nedreptate, ce li se face, trebuie sŕ fiă tocma așa în stare de a se pune în pozițiunea cetățenilorŭ nemaghiari ai acestei țeri și a putŕ înțelege simțirile lorŭ. Sŕ admitemŭ, că s'ar forma o reuniune de cultură gŕrmană sŕu română cu espressa tendință de a întemeia institute germane sŕu române pentru creșterea copiilorŭ mici în Chechemetŭ, în Odorheiulŭ-sŕcuiescŭ sŕu în Sepsisângiorgiu, pentru ca sŕ creșcŭ pe poporațiunea maghiară de acolo în spiritŭ germanŭ sŕu românŭ și sŕ lățescŭ limba germană sŕu română, atunci concetățenii noștri maghiari de sigurŭ arŭ însoți astfelŭ de cutezare cu unŭ strigătŭ tare de indignațiune. Și indignațiunea, ce în cazul de față ar fi de sigurŭ neartificială, ar creșce și mai tare, dŕcŭ o astfelŭ de „reuniune de cultură“ germană sŕu română întreprindŕtore ar avŕ obrazulŭ, ca sŕ se adreseze la reprezentanța orașului Chechemetŭ, Odorheiulŭ-sŕcuiescŭ sŕu Sepsisângiorgiu cu provocarea sŕ o sprijinŕscŭ cu contribuiri bănesci și prin câștigarea de membri. Reprezentanța Chechemetului, a Odorheiului-sŕcuiescŭ sŕu a Sepsisângiorgiului de asemenea nu s'ar mai gândi nici unŭ momentŭ, ca sŕ respingŕ după cuviință o astfelŭ de pretensiune și sŕ trimŕtă acasă pe inoportuna „reuniune de cultură“ germană sŕu română dându'i unŭ răspunsŭ cu côrne și cu dinți. Națiunea germană sŕu română n'ar avŕ în asemenea casŭ nici măcarŭ dreptulŭ de a privi într'unŭ refusŭ ca acesta o „espresiune a urei“ în contra germanismului sŕu românismului, unŭ „atentatŭ“ sŕu „poftă de sumuțări“. Arŭ fi o simplă apŕerare legitimă a maghiarismului în contra unei provocări impertinente și respingerea aceleia n'arŭ fi d'a se esplica ca „ură“ în contra altei națiuni, ci ca iubire cătră naționalitatea propriă. Și ôre n'ar fi așa dacă Germanii și Românii s'arŭ afla față cu o „reuniune de cultură maghiară,“ în aceiași pozițiune ce amŭ presupusŭ o mai susŭ pentru Maghiari? Germanii și Românii sŕ n'aibŭ ôre dreptulŭ de a se apŕera în contra pretensiunii unei „reuniuni de cultură maghiară“ de a da ajutorŭ la înființarea de grădini de copii și școle maghiare pentru copii lorŭ germani sŕu români? Comitŭ ei ôre unŭ atentatŭ în contra naționalității maghiare și o urmărescŭ ei, dŕcŭ refusă ajutorulŭ pretinsŭ? Nu credemŭ, că concetățenii noștri maghiari nu-și vorŭ fi pusŭ acŕstă întrebare și că n'arŭ putea răspunde obiectivŭ la dŕnsa. De aceea pasiunea cea mare, ce Ungurii o manifestŕzŭ din cauza refusului cu care întempinămŭ pretensiunile „reuniunii de cultură maghiară“, nu apare ca veritabilă, ci ca afectată, artificială. Ea a pututŭ fi calculată numai pentru intimidarea Nemaghiarilorŭ. Dŕr firesce că nu și-a ajunsŭ scopulŭ, căci l'a greșitŭ.

Procesulŭ din Deva.

Deva, 6 Aprilie 1885.

Stimate Dle Redactorŭ! Sciți că Românii din comitatulŭ Huniădôrei, îngrijiiți și indignați până în sufletŭ de tendințele proiectului de lege relativŭ la instrucțiunea limbii maghiare în școlile medie, la 10 Mă

conferință imposantă, ținută în Deva, și într'unŭ glasŭ au protestatŭ înaintea lumii contra acelu proiectŭ de lege.

Era lucru prea firescŭ, ca cei dela putere sŕ-și iasŭ din sŕrite, aflândŭ rezultatulŭ și decursulŭ acelei conferențe, ăr țiarele maghiare păreau c'au turbatŭ așa că întrŕga opiniune publică maghiară, cu puțină excepțiune fŭ agitată contra vorbitorilorŭ din acea conferință. Alarma dată de țiarele maghiare avŭ rezultatulŭ acela, că procurorulŭ reg. din Deva s'a simțitŭ obligatŭ a face arŕtare și a cere investigarea faimelorŭ, despre cari însuși scia că suntŭ ridicule și nefundate.

S'a începutŭ cercetarea. S'au ascultatŭ mai mulți martori și dreptŭ mângăiere pentru țiarele ce făceau larmă, judele instructorŭ a decisŭ a trage în cercetare specială pe doi bărbați destinați: Dlŭ Ioanŭ Papiu, președintele acelei conferințe, și Dlŭ Dr. Avramŭ Tincu, alŭ doilea oratorŭ.

Onorabilulŭ publicŭ cetitorŭ scie deja, din comunicările precedente, că tribunalulŭ reg. din Deva a aprobatŭ decisulŭ judeului instructorŭ și că, după sevŕșirea investigațiunii, tribunalulŭ a redicatŭ acusațiune contra ambilorŭ domni susnumiți pentru delictŭ de agitațiune. În urma apelului subșternutŭ la tabla reg. Dlŭ Ioanŭ Papiu a fostŭ absolvitŭ, pe când acusa ridicată contra Dlui Dr. A. Tincu, respective punerea sa în stare de acuzare, s'a aprobatŭ. Curtea supremă a respinsŭ apelulŭ Dlui Dr. A. Tincu din motivulŭ, că contra celorŭ douŕ decisiuni egale nu este locŭ de apelŭ, — va sŕ dŕcŭ nu din motive meritorie. On. publicŭ cunôșce și actulŭ de acusațiune, care s'a publicatŭ în Nr. 116 din 1883 alŭ acestui țiarŭ.

Ridicându-se actulŭ de acusațiune la valôre de dreptŭ, încâtŭ privesce pe Dl Dr. Avramŭ Tincu, Tribunalulŭ reg. din Deva, a stabilitŭ pertractarea finală pe țiu de 20 Aprilie 1885 st. n. Pentru ca oncrabilulŭ publicŭ sŕ potŕ înțelege mai bine decursulŭ și rezultatulŭ acelei pertractări finale — despre care vomŭ raporta la timpulŭ sŕu, — m'i iau voiă a da publicității actele mai însemnate din acelu procesŭ și anumitŭ: Motivele de recursŭ a lui Ioan Papiu contra decisului pentru introducerea cercetării speciale, semnatŭ de fericitulŭ avocatŭ George Secula. Motivele apelului contra decisului pentru punerea în stare de acusațiune, în urma cărui recursŭ Dlŭ Ioane Papiu a fostŭ absolvitŭ, e semnatŭ de Dlŭ avocatŭ F. Hosszu Longinŭ. Vorŭ urma apoi vorbirea ce a ținutŭ Dlŭ Ioane Papiu, apoi vorbirea ce a ținutŭ Dlŭ Dr. Avram Tincu.

SCIRILE ȚILEI.

Pe mâne, Joi la 2 ôre p. m. suntŭ conchemați totŭ preoții și institutorii clerici din protopopiatele I și II ale Brașovului la o conferință în sala gimnasului românŭ de aici. Obiectulŭ desbaterilorŭ vorŭ fi statutele proiectatei reuniuni de reciprocă ajutorare a preoțilorŭ din țera Bârsei.

—0—

Domnulŭ George Dima a primitŭ — precum cetimŭ în „Sieb.-deutsch. Tageblatt.“ — postulŭ de dirigentŭ coralaŭ alŭ reuniunii Sibiene de cântări „Hermanstädter Männergesangverein.“

—0—

„Timișiana,“ noulŭ institulŭ românŭ de creditŭ și economii din Timișôra, precum se spune, la 1 Maiu va începe a funcționa.

—0—

„Pester Lloyd“ primesce din Bucurescŭ o corespondență, care se ocupă cu stările din Dobrogea. Care sŕ fie cauza emigrării locuitorilorŭ dobrogeni? Ca motivŭ principalŭ alŭ nemulțămirei locuitorilorŭ mai vechi ai Dobrogei cu stăpânirea română se socotescŭ în timpulŭ mai nou »apăsarea dărilorŭ și arbitriulŭ autoritățilorŭ române la regularea raporturilorŭ de proprietăți.... Unde dreptulŭ de posesiune alŭ emigrațilorŭ mai vechi nu s'a dovedit de ajunsŭ, statulŭ a luatŭ cu seama și a luatŭ alteorŭ același pământŭ a fostŭ

Cursul la bursa de Viena

din 7 Aprilie st. n. 1885.

1 de aur 4%	96.55	Bonuri croato-slavone	100.—
1 de hartiă 5%	91.85	Despăgubire p. dijma de vină ung.	97.—
amutul căilor ferate	147.—	Imprumutul cu premiu ung.	119.30
rtisarea datoriei căi- r ferate de ostu ung.	97.75	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	119.20
-a emisiune)	122.	Renta de hartiă austriacă	82.50
rtisarea datoriei căi- r ferate de ostu ung.	107.25	Renta de arg. austr.	82.90
-a emisiune)	101.75	Renta de aur austr.	107.40
url rurale ungar	101.75	Losurile din 1860	138.80
url cu cl. de sortare	101.25	Acțiunile băncel austro-ungare	860 —
url rurale Banat-Ti-	101.25	Act. băncel de credit ung.	292.25
șișă	101.25	Act. băncel de credit austr.	290.30
url cu cl. de sortare	100.80	Argintul — Galbini	5.81
url rurale transilvane	100.80	Impărătescl	9.81 1/2
		Napoleon-d'ori	60.70
		Mărci 100 imp. germ.	124.35
		Londra 10 Livres sterlinge	

Bursa de București.

Cota oficială dela 22 Martie st. v. 1885.

	Cump.	vënd.
nta română (5%)	91 1/2	—
nta rom. amort. (5%)	93 1/4	—
convert. (6%)	88 3/4	—
pr. oraș. Buc. (20 fr.)	31	—
edit fonc. rural (7%)	99 1/2	—
" " (5%)	84 1/4	—
" " urban (7%)	96 1/4	—
" " (6%)	90 1/4	—
" " (5%)	81 1/2	—
anca națională a României	1180	—
c. de asig. Dacia-Rom.	299	—
" " Națională	225	—
ur	13. 3/4 %	—
ancnote austriace contra aur	—	—

Cursulu pieței Brașov

din 8 Aprilie st. n. 1885.

	Cump.	Vënd.
ancnote românescl	8.66	8.69
rgint românesc	8.60	8.65
apoleon-d'ori	9.79	9.81
re turcescl	11.06	11.08
periali	10.04	10.06
albeni	5.70	5.76
Scrisurile fonc. »Albina»	100.50	101.—
Ruble Rusescl	125.—	126.—
Discontul	7—10 %	pe an.

Desfacere.

Cu învoiala D-lui L.... fabricantul de postavuri și mărfuri de lână se vor pune la licitația stofe pentru 4000

Costume bărbătesci pentru primăvară și vară

complete, fine, elegantu-moderne, din lână veritabilă. Fiecare costum este din stofă de lână veritabilă dela Brünn, séu Reichenberg pentru rocă, pantaloni și giletă, suficientu pentru statura cea mai mare. Aceste costume sunt în colorile cele mai nouă și moderne precum: cenușii, cafenii, civite, negre, vèrgate, cadrilate și pèle-mèle. Aceste stoffe se află în două calități și costă I calitate fl. 6 și a II calitate

numai 4 fl. 50 cr.

Banii îi înapoieză îndată

dacă nu va plăcea cuiva stoffa de costum trimisă. Mostre nu se pot trimite. Comande din provincia se execută cu rambursă postală. — Afară de aceste să mai află de vëndare 400

Șaluri de voiaj din lână

de 5 coți lungime, 2 1/2 coți lățime, fôrte fine, cenușii, cafenii, drapă à 3 fl. 50 cr. bucata. Singur materialul brută a costat deja mai multu, de aceea toate sunt pe jumătate dăruite.

Adresa și singurul locu reelu pentru comande la:

General-Agentur inländischer Tuchwaaren

J. H. Rabinoviez, Wien

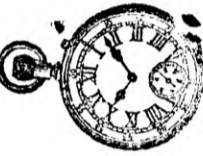
II., Schiffamtsgasse Nr. 20.

Anunțăm acelu onorați cetitori, cari vor bine voi a se abonă la fôia noastră de aici încolo, că avem încă în rezervă numeri dela începutul anului 1885, prin urmare pot se aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea »Gazetei Transilvaniei.»

Numere singurate din »Gazeta Transilvaniei» se pot cumpăra în tutunge-ria lui I. Gross.

Iosif Both,
an și mecanician
I N B R A Ș O V Ū,
strada poștei Nr. 661.
recomandă depositul său bine asortat de
ceasornice de Helvetia, pendule, ceasornice în provasă și de Schwarzwald,
apoi toate produsele optice,
mai cu sémă OCHELARI și lăniți optici-periscopici de aur, argint, nicel, otel și a.
Se recomandă și la furnisare de
orologie pentru biserică
de construcțiune escelentă; în fine spre aședare de telegrafuri de odăi și de legături telefonice.
TOTE REPARATURILE DE RESORTU se efectuează iute și estin cu garanția.

(Nr. 13)

Insciintare.

Subscrisul are onorea a face cunoscutu on. publicu că a deschis aici un

C U R S U

spre învățarea desemnului de croielă și a croitului pentru haine de dame

instruându după cel mai nou metod parisian și academic.

Elevii se instruă după unu metod ușor astfel, încatu însiși pot lua măsură și croi cu garanția și asigurare în timpul câtu ține cursul de instruire. In același timp se instruă și în lucrări practice. Atestate numeroase se pot presenta. Fetele sêrace primesc instrucțiã gratuită. Subscrisul recomandându-se cu totu adinsul publicului p, t., se rógă de cercetare câtu mai viuă. Inscierea elevilor se pôte face dela 8—12 a. m. și dela 1—7 p. m.

Locuina mea se află în strada Căldărarilor, oasa lui Montaldo Nr. 488, scara I, etajul I, ușa Nr. 3.

Cu totă stima

J. Graf, iustratoru de croit.

Mulțamită generală din Viena, Peșta, Pojunu, Arad, Alba-Iulia, Sibiu.

Adeverim că am învățat dela d-lu J. Graf în timp de 6 săptămâni completu desemnului de croit pentru haine femcesci și compunerea lor. Dreptu aceea ne simțim atinse în mod plăcutu de a exprima d-lui I. GRAF mulțamita noastră pentru osteneța și diligența sa și de a-lu put recomanda pretutindenea cu privire la cunoscintele sale speciale și la metodul său ușor de cuprinsu.

Alba-Iulia, în Iulie 1884.

Pópp Györgyné, Ince Sándorné, Emilia Nicola, Irene Frölich, Ana Siebert, Ida Löw, Hermina Mendl, Irena Halasz. Și tôte elevele.

Rogu-vè! Cetiți!

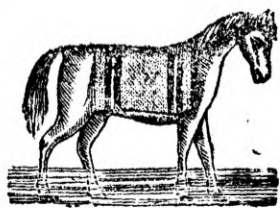
Am cumpărat întraga provisiune dela o renumită fabrică de pături de cai prin licitația cu jumătate din prețulu regulat, și de aceea vëndu câtu va dura acesta provisiune

Numai cu fl. 1.75

1550 bucăți dintre cele mai mari, fôrte gróse, late și

fôrte durabile

PĂTURI de CAI.

Aceste pături sunt 190 centimetri lungi și 130 centimetri late, cu bordure (chenare) colorate și de grosimea unei scândur, de aceea adevăcatu durabile.

Scrisori de mulțamire și pentru comande dela persoane de incredere stau cu sutele în biroul meu spre convingere, și admoniăm în contra anuinciilor înșelătore.

Trimiterea cu bani gata, séu rambursă. Aceste pături se espedeză dilnicu în tôte părțile lumei, și pretutindenea facu unu efectu eststraordinar, de vreme ce se pot întrebuintă și ca plapomă de pat, și cari mai înainte au costat mai multu ca îndoit prețulu.

Adresa: Webwaaren-Manufactur Rabinoviez, WIEN II Schiffamtsgasse Nr. 20.

Comande din provincie (Nr. 25)

se execută punctualu

Pentru saisonul de primăvară

Toalete

de promenade, de mirese

și de casă

Mantale de plóie, Jaquete și Mantile după cea mai nouă modă

se confecționează de grabă și cu prețuri moderate la

Kovácsnai & Keresztesy

în salonul lor de confecțiuni de dame

Brașov (piața mare.)

Mostre se trimitu la cerere franco.

Stabilimentul de fortepianuri

al lui

Juliu Jaschik

Brașov, têrgulu flosului (Flachszeile) Nr. 26 II. Et.

Depositul cel mai bogat de pianuri și pianinuri nouă și întrebuintate din fabricele cele mai renumite. Pianuri vechi se iau în schimb. Se primesc și plăți în rate. Cu deosebire sunt a se recomanda: pianuri nouă dela c. r. fabricantu de pianuri Heitzmann în Viena, lucrate în lemn frumosu de nuc, fl. 500; pianuri Mignon, cu cordele încrucișate, în negru fl. 600. Pianinuri de nuc séu negre fl. 450. Afară de acestea este de vëndare unu pianu întrebuintat de Streicher cu fl. 230, unu pianu bine conservat de Eisenhüt, 7 1/2 octave și cu placă de metalu lată fl. 200.